

АЛГОРИТМИ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК з навчального курсу «Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології» для студентів

5 курсу стоматологічного факультету ЛНМУ ім. Данила Галицького

Під час проходження виробничої практики з ортопедичної стоматології студенти-практиканти повинні виконати 24 практичні навички та записати їх у щоденник з виробничої практики, які потім конвертуються у бальну систему.

Конвертація практичних навичок студентів у бальну систему

№	Назва уміння, практичної навички	Оцінка у балах (від 3 до 5)
1.	Проведено анестезій	
2.	Відпрепаровано зубів під вкладки (КХС або Au-Pt сплав)	
3.	Відпрепаровано зубів під коронки	
4.	Знято відбитків альгінатною масою	
5.	Знято відбитків силіконовою масою	
6.	Виготовлено тимчасових коронок	
7.	Відпрепаровано зубів під металокерамічні коронки та зняття робочих відбитків	
8.	Виготовлено вкладок (inlay, onlay, overlay)	
9.	Виготовлено куксово-кореневих вкладок	
10.	Виготовлено реставрацій на анкерних штифтах	
11.	Виготовлено реставрацій на скловолоконних штифтах	
12.	Відпрепаровано опорних зубів під металокерамічний мостоподібний протез та зняття робочого відбитка	
13.	Фіксовано цементом штучних коронок	
14.	Фіксовано цементом мостоподібних протезів	
15.	Виготовлено часткових знімних протезів	
16.	Виготовлено бюгельних протезів	
17.	Виготовлено індивідуальних ложок	
18.	Виготовлено функціональних відбитків	
19.	Виготовлено повних знімних протезів	
20.	Визначено центрального співвідношення щелеп	
21.	Проведено корекції знімних протезів	

22.	Зняття коронок і мостоподібних протезів	
23.	Проведено бесід з пацієнтами по профілактиці захворювань на коронавірус COVID-19	
24.	Присутність на операції з імплантації	
	Разом	72-120 балів

Практична навичка №1: «Проведення анестезій»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти (по можливості)
2. Фантом голови пацієнта з зубними рядами
3. Карпульний шприц для проведення анестезій
4. Анестетики та голки
5. Засоби індивідуального захисту: рукавички, маска, окуляри.
6. Оглядовий набір інструментів

Етапи виконання практичної навички:

1. Проведення аплікаційного знечулення в місці проведення анестезії у стоматологічного хворого за допомогою анестезіологічного гелю або 10% лідокаїн-спрею.
2. Підготовка карпульного шприца (голка+анестетик) для проведення інфільтраційної або провідникової анестезії.
3. Студент, під керівництвом безпосередньо керівника практики, проводить необхідну анестезію кожному пацієнтові перед препаруванням зубів. При відсутності пацієнтів студент-практикант показує на фантомі точки вколу голки і шляхи введення голки шприца під час проведення анестезії.
4. Студент повинен знати всі ознаки добре проведеної анестезії у пацієнтів.
5. Студент повинен добре знати всі ускладнення у пацієнтів під час проведення анестезії та невідкладні стани і першу медичну допомогу, яка надається хворим на прийомі в ортопеда-стоматолога при загальних або місцевих ускладненнях.

Практична навичка №2: «Препарування зубів під вкладки (КХС або золото-платиновий сплав)»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти (по можливості)
2. Фантом голови із зубними рядами
3. Установка стоматологічна, турбінний наконечник і алмазні бори.
4. Спиртівка, широка гладилка, голка Міллера, моделювальний віск для

вкладок «Лавакс»

5. Оглядовий набір інструментів, стоматологічна копірка.

6. Засоби індивідуального захисту: маска, рукавички, окуляри.

7. Цемент для фіксації: спирт, вата та ватні валики, шпатель для замішування цементу.

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент-практикант разом з керівником практики вибирають конструкцію вкладки та матеріал для її виготовлення (КХС або Au-Pt сплав 750 проби)

2. Студент ретельно проводить препарування коронкової частини жувального зуба (премоляра або моляра), а потім приступає до моделювання вкладки з воску «Лавакс». Потім робить «фальц» під кутом 45 градусів на поверхні емалі даного зуба.

3. Студент запалює спиртівку та розігріває на ній моделювальний віск для вкладок. Висушує відпрепарований зуб, вводить пластичний віск, обрізає залишки воску розігрітою гладилкою.

4. Пацієнт закриває рот до повного змикання зубів. Широкою гладилкою студент обрізає залишки воску на зубі і звертає увагу на щільне прилягання воску до «фальцу» емалі відпрепарованого зуба. При необхідності доливається гарячий віск у щілини між емаллю та вкладкою (при їх наявності).

5. Над запаленою спиртівкою нагрівається голка Міллера та вводиться в воскову репродукцію вкладки. Після охолодження голки, вкладка «на воску» виводиться з порожнини зуба і передається у ливарню зуботехнічної лабораторії. Відпрепарований зуб закривається тимчасовою пастою.

6. Після відливання вкладки з металу (КХС або Au-Pt сплав 750 проби) студент проводить механічну обробку металевої вкладки та припасовує її в порожнині рота на зубі. За допомогою стоматологічної копірки коригують прикус пацієнта, знімають супраконтакти на металі. Після того вкладка заполіровується, обробляється спиртом і висушується.

7. Студент обкладає ватними валиками відпрепарований зуб, обробляє емаль і дентин зуба ватною кулькою зі спиртом і висушує внутрішню порожнину зуба. Студент за допомогою шпателя на скельці замішує фіксаційний цемент до сметаноподібної консистенції, зондом вносить його в порожнину зуба, наносить на вкладку і цементує вкладку в порожнині зуба. Через 5-7 хвилин після затвердіння цементу, студент очищає його залишки за допомогою стоматологічного зонду. Спеціальними гумочками заполіровується перехід вкладки в емаль зуба. Після того пацієнт ополіскує порожнину рота холодною водою.

Практична навичка №3: «Препарування зубів під штучні коронки»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти (по можливості)
2. Фантом голови пацієнта з зубними рядами
3. Алмазні бори для препарування зубів (різної форми, зернистості та діаметру)
4. Установка стоматологічна
5. Наконечник турбінний
6. Засоби індивідуального захисту: рукавички, маска, окуляри
7. Оглядовий набір інструментів

Етапи виконання практичної навички:

1. Препарування бічних поверхонь зуба-студент обирає бор правильної форми та проводить сепарацію даного зуба, при цьому не пошкоджуючи апроксимальних поверхонь сусідніх зубів і повністю демонструє та пояснює техніку виконання.
2. Препарування оклюзійної поверхні зуба - студент правильно обирає бори (оливо або ромбоподібної форми) , препарування проводить зі збереженням анатомічної форми оклюзійної поверхні зуба відповідно до його групової приналежності, створюючи простір між оклюзійною поверхнею та зубами-антагоністами 0,5-2,0 мм, зменшивши його висоту на 0,5-2,0 мм., в залежності від конструкції штучної коронки (металева, суцільнолита, металокерамічна).
3. Препарування щічної та оральної поверхні зуба-студент правильно обирає бор, препарування проводить з водяним охолодженням, знімаючи найбільшу випуклість зуба (екватор) і надаючи препарованому зубові циліндричної форми. Препарування товщини зуба залежить від конструкції штучної коронки і становить 0,5-2,0 мм.
4. Формування уступу відпрепарованого зуба-студент правильно обирає конусоподібний бор і під кутом 5-7 градусів паралельно до осі зуба зішліфовує вестибулярну поверхню зуба на 0,5 мм мінімально під десну, створює уступ і плавно переходить на апроксимальні поверхні зуба (цей етап практичної навички виконується при виготовленні металокерамічної або керамічної коронки на основі оксиду цирконія).
5. Загладження гострих кутів і переходу між гранями зуба - студент правильно обирає алмазний циліндричний бор (середньої зернистості), згладжує ним гострі кути переходу вестибулярної та оральної поверхонь в апроксимальні (медіальну та дистальну) та оклюзійну, тобто допрепаровують зуб по необхідності.

Практична навичка №4: «Зняття відбитків альгінатною масою»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти (по можливості)
2. Фантом голови пацієнта з зубними рядами
3. Набір стандартних відбиткових ложок (металевих або пластмасових)
4. Засоби індивідуального захисту: рукавички, маска, окуляри
5. Відбиткові маси (альгінатна відбиткова маса)
6. Колба, шпатель для замішування відбиткових мас

Етапи виконання практичної навички:

1. Підбір відбиткової ложки-стандартна ложка повинна бути перфорованою, правильно підбраною вважається ложка, в якій зубний ряд пацієнта розміщується на відстані 0,3-0,5 см від борта та повністю охоплюється ложкою. Для зняття робочого відбитка використовується металева перфорована або пластмасова перфорована ложка.

2. Приготування та внесення відбиткового матеріалу у відбиткову ложку (альгінатного або силіконового). Звертаємо увагу на правильне замішування альгінатного відбиткового матеріалу з водою у колбі за допомогою шпателя.

Звертаємо увагу на правильне замішування силіконової базисної маси та силіконової коригуючої маси.

3. Введення ложки з відбитковим матеріалом в ротову порожнину та накладання на протезне ложе, формування країв відбитка, виведення відбитка з порожнини рота.

4. Оцінювання, обробка та дезінфекція зробленого відбитка. Після виведення відбитка його промивають проточною водою та оцінюють точність відбитка. Відбиток повинен щільно прилягати до ложки, чітко відображати всі елементи протезного ложа і не мати видимих дефектів (повітряних пор або раковин).

Проводять дезінфекцію відбитка 0,2% р-ну глутарового альдегіда.

5. Передача відбитка у зуботехнічну лабораторію.

Практична навичка №5: «Зняття відбитків силіконовою відбитковою масою»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти (по можливості)
2. Фантом голови з зубними рядами
3. Установка стоматологічна
4. Стандартні відбиткові перфоровані ложки
5. Відбиткова силіконова маса (базисна та коригуюча)
6. Оглядовий набір інструментів, ніж для обрізання базисної маси або

скальпель звичайний

7. Засоби індивідуального захисту: маска, рукавиці, окуляри.

Етапи виконання практичної навички:

1. Під час виготовлення металокерамічної коронки або металокерамічних протезів після препарування опорних зубів або зуби необхідно зняти відбиток
2. Підбирають і припасовують стандартну відбиткові перфоровану ложку на верхній або нижній щелепі в порожнині рота пацієнта.
3. Після того студент мірною ложкою набирає з банки базисну силіконову масу і додає до неї відповідно каталізатор силіконової маси. Замішує масу руками, накладає у відбиткові ложку, просушує пустером відпрепаровані зуби, вводить в порожнину рота і прижимає її до зубів, формує краї відбитка, прижимаючи щоки і губи.
4. Через 5 хвилин після затвердіння базисної силіконової маси студент виводить відбиток з порожнини рота. Спеціальним ножиком або скальпелем обрізає піднутрення в ділянці міжзубних контактів і краї відбитка так, щоби відбиток вільно вводився в порожнину рота та вкладався на зубний ряд.
5. Проводиться рефракція ясен опорних зубів за допомогою рефракційних ниток протягом 15 хвилин. Після цього рефракційні нитки забираються із зубоясенної боріздки.
6. На скельце або спеціальний паперовий блок наноситься смужка коригуючої силіконової маси та каталізатора. Сушаться зуби, відбиткова маса замішується наноситься всередину силіконового базисного відбитка, вводиться відбиткові ложка з масою в порожнину рота і щільно прижимається до зубів.
7. Через 5-7 хвилин двошаровий силіконовий відбиток виводиться з порожнини рота, а відпрепаровані зуби покриваються тимчасовими коронками. Пацієнт ополіскує порожнину рота холодною водою.

Практична навичка №6: «Виготовлення тимчасових коронок (прямий метод виготовлення)»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти (по можливості)
2. Фантом голови з зубними рядами
3. Наконечник турбінний, наконечник прямий
4. Алмазні бори
5. Пластмаси для виготовлення тимчасових коронок
6. Установка стоматологічна

7. Засоби індивідуального захисту: рукавички, маска, окуляри
8. Базова силіконова відбиткові маса

Етапи виконання практичної навички:

1. Перед препаруванням необхідних зубів знімаємо відбиток металевою перфорованою ложкою за допомогою базової силіконової маси.
2. Проводимо препарування зубів під металокерамічні коронки або коронку за допомогою турбінного наконечника та алмазних борів. Після закінчення препарування промиваємо та просушуємо відпрепаровані зуби.
3. Замішуємо пластмасу для тимчасових коронок (Protemp-2 або ін.), шпателем накладаємо в силіконовий відбиток і прижимаємо до відпрепарованих зубів. Чекаємо 5-7 хвилин на остаточну полімеризацію пластмаси.
4. Витягуємо тимчасові коронки або коронку з силіконового відбитка, обробляємо їх і фіксуємо в порожнині рота на відпрепарованих зубах або на зубі за допомогою тимчасових фіксаційних матеріалів.

Практична навичка №7: «Препарування зуба під металокерамічну коронку та зняття робочого відбитка»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнт (по можливості)
2. Фантом голови з зубними рядами
3. Установка стоматологічна, турбінний наконечник, алмазні бори, караульний шприц, одноразова голка для анестезії, анестетик, ретракційна нитка, силіконовий відбитковий матеріал (базова та коригуюча маси), альгінатний відбитковий матеріал і відбиткові ложки, скальпель.
4. Засоби індивідуального захисту: маска, рукавички, окуляри.
5. Оглядовий набір інструментів

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент-практикант разом з керівником практики обговорюють етапи препарування зуба під металокерамічну коронку та проводить анестезію в ділянці опорного зуба.
2. Студент проводить ретельне препарування зуба під металокерамічну коронку з дотриманням усіх вимог та правил препарування. Після цього, за допомогою гладилки, вводить в зубоясенну боріздку в ділянці препарованого зуба - ретракційну нитку; через 15 хвилин ретракційна нитка видаляється.
3. Студент підбирає відбиткову ложку, замішує базисну силіконову масу та знімає відбиток. За допомогою спеціального ножика або скальпеля вирізаються усі піднутрення у базисній масі.

4. Після цього замішується коригуюча силіконова маса, вноситься у відбиток з базисною масою, добре просушуються зуби і знімають остаточний відбиток. Через 5-7 хвилин відбиток виводиться з порожнини рота, студент разом з керівником практики оцінюють якість зняття відбитка. Потім знімають альгінатною масою допоміжний відбиток з протилежної щелепи. Після цього відбитки передаються в зуботехнічну лабораторію.

Практична навичка №8: «Виготовлення вкладок (inlay, onlay, overlay)»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти (по можливості)
2. Фантом голови з зубними рядами
3. Установка стоматологічна, турбінний наконечник, алмазні бори
4. Засоби індивідуального захисту: маска, рукавички, окуляри.
5. Оглядовий набір інструментів, стоматологічна копірка
6. Вкладки, фіксаційний цемент, спирт, вата та ватні валики
7. Силіконові відбиткові матеріали, альгінатні відбиткові матеріали

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент-практикант разом з керівником практики вибирають конструкцію вкладки в залежності від величини дефекту коронкової частини зуба.
2. Студент ретельно проводить препарування коронкової частини зуба і після того знімає робочий відбиток за допомогою базисної та коригуючої силіконової маси. Допоміжний відбиток знімається за допомогою альгінатної відбиткової маси, потім відбитки передаються в зуботехнічну лабораторію.
3. Зубний технік виготовляє фотополімерну або металеву вкладки в лабораторії і після того на моделях робота повертається в клінічний кабінет.
4. Студент припасовує вкладки на зубах, звертає увагу на щільність їх прилягання до емалі зубів, а також на висоту прикусу при змиканні зубів за допомогою копіювального паперу знаходять супраконтакти на вкладках, їх знімають і заповнюють після корекції.
5. Після припасовки вкладок студент проводить дезінфекцію та знежирення дентину і емалі ватною кулькою, змоченою перекисом водню або спиртом. Проводиться ізоляція зубів від слини за допомогою ватних валиків. Вкладки обробляються спиртом і просушуються.
6. Студент замішує фіксаційний цемент, наносить його в висушену порожнину зубів та фіксує вкладки в зубах. Через 5-7 хвилин студент очищає вкладки від залишків цементу і пацієнт ополіскує порожнину рота холодною водою.

Практична навичка №9: «Виготовлення куксово-кореневих вкладок»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти (по можливості)
2. Фантом голови пацієнта із зубними рядами або гіпсові моделі для виготовлення куксо-кореневих вкладок
3. Установка стоматологічна
4. Засоби індивідуального захисту: маска, рукавички, окуляри
5. Оглядовий набір інструментів
6. Спиртівка, широка гладилка та віск для вкладок, наконечники та інструменти для розширення корневих каналів.

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент під керівництвом безпосереднього керівника практики розширяє кореневі канали під коренево-куксові вкладки. Потім студент знімає відбитки за допомогою силіконової маси (базова+ коригуюча маса) та віддає відбитки у зуботехнічну лабораторію (непрямий метод виготовлення вкладок)
2. При прямому виготовленні вкладок студент безпосередньо в порожнині рота за допомогою воску для вкладок моделює коренево-куксові вкладки на відпрепарованих зубах. Після застигання воску на відпрепарованих зубах, воскові репродукції виводяться з порожнини рота і віддаються в ливарню.
3. Після відливання вкладок з металу КХС їх обробляють студенти та за допомогою фіксаційних цементів фіксують в каналах відпрепарованих зубів.
4. Після затвердіння фіксаційного цементу студенти очищають його залишки та дають можливість пацієнтові сполоснути водою порожнину рота.

Практична навичка №10: «Виготовлення реставрацій на анкерних штифтах»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти (по можливості)
2. Фантом голови пацієнта із зубними рядами
3. Фотополімерна лампа, композит світлового твердіння.
4. Установка стоматологічна, кутовий та прямий наконечники, бори алмазні та твердосплавні
5. Набір анкерних штифтів, гейтси для розширення каналів, ключі та розгортки для анкерних штифтів, фіксаційний цемент, шпатель і скельце для замішування цементу.
6. Оглядовий набір інструментів, гладилки для моделювання.
7. Засоби індивідуального захисту: маска, окуляри, рукавички.

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент-практикант під керівництвом досвідченого ортопеда-стоматолога

- розширяє канали коренів після ендодонтичного лікування опорних зубів, за допомогою гейтсів.
2. Після проходження кореневих каналів на 2/3 їх довжини підбирають анкерні штифти по довжині та ширині каналів. В залежності від кількості коренів зуба підбирають по 1 анкеру в канал кореня зуба.
 3. Всі анкерні штифти будуть закручені в каналах коренів зуба на фіксаційному цементі (активно-пасивна фіксація анкерних штифтів)
 4. Ватними валиками обкладають зуб з розширеними кореневими каналами, ватною турун дою зі спиртом стерилізують кожен канал кореня зуба, а також обробляють спиртом кожен анкер безпосередньо перед фіксацією і висушують пустером. Замішують фіксаційний цемент, висушують пустером канал зуба, наносять рідкий цемент на анкер і зондом вносять всередину каналу зуба. Вставляють анкер з цементом в канал зуба і накладним ключом закручують його до щільного прилягання в кореновому каналі.
 5. Через 5-7 хвилин після затвердіння цементу, в анкер вставляють розгортковий ключ і розвертають в різні сторони «пелюстки» анкера.
 6. Після цього анкер обробляють спиртом, просушують пустером, наносять бонд на тканини зуба, роздувають його пустером і засвідчують фото полімерною лампою 20 секунд.
 7. Після цього, за допомогою гладилок наносять композит світлового твердіння на корінь і анкер та проводять відбудову кукси опорного зуба (кожна порція композиту засвідчується 20 секунд, а остання порція композиту засвідчується 40 секунд).
 8. Після закінчення відбудови проводиться препарування зуба під металокерамічну або суцільнолиту металеву коронку. Після препарування пацієнт ополіскує порожнину рота холодною водою.

Практична навичка №11: «Виготовлення реставрацій на анкерних штифтах»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти (по можливості)
2. Фантом голови пацієнта із зубними рядами
3. Фотополімерна лампа, композит світлового затвердіння, бонд для композиту
4. Установка стоматологічна, кутовий та прямий наконечники, бори алмазны та твердосплавны
5. Набір скловолоконних штифтів, гейтси для розширення кореневих каналів, цемент подвійного затвердіння (дуал-цемент) шприц і канюля для внесення змішаного цементу в кореневий канал.

6. Оглядний набір інструментів, гладилки для моделювання
7. Засоби індивідуального захисту: маска, окуляри, рукавички

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент-практикант під керівництвом досвідченого ортопеда-стоматолога розширяє кореневі канали після ендодонтичного лікування зубів за допомогою гейтсів.
2. Після проходження корневих каналів на 2/3 їх довжини підбирають і припасовують скловолоконні штифти в кожен корінь опорних зубів відповідно до висоти та ширини кореневого каналу.
3. Всі скловолоконні штифти будуть зафіксовані в коренях опорних зубів за допомогою цемента подвійного твердіння (хімічна+світлова полімеризація цементу). Скловолоконні штифти пасивно фіксуються в корневих каналах опорних зубів.
4. Ватними валиками ізолюють зуб з розширеними корневими каналами, ватною турундою змоченою спиртом стерилізують і висушують кореневі канали. Обробляють спиртом і пустером висушують скловолоконні штифти. Замішують цемент подвійного твердіння і за допомогою канюлі вводять його всередину кореневого каналу. Вставляють скловолоконний штифт всередину кореневого каналу і світять 40 секунд фотополімерною лампою.
5. Після остаточного затвердіння дуал-цементу, наносять бонд на зуб і на штифт та засвідчують його фотополімерною лампою протягом 20-ти секунд.
6. Після цього за допомогою гладилок наносять композит світлового твердіння на корінь зуба і скловолоконний штифт і проводять відбудову кукси опорного зуба (кожна порція композиту засвідчується протягом 20-ти секунд, а кінцеве засвічення композитного матеріалу-40 секунд)
7. Після закінчення відбудови проводиться препарування зуба під металокерамічну або суцільнолиту металеву коронку. Після препарування пацієнт ополіскує порожнину рота холодною водою.

Практична навичка №12 «Препарування опорних зубів під металокерамічний мостоподібний протез та зняття робочого відбитка»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнт (по можливості)
2. Фантом голови з зубними рядами.
3. Установка стоматологічна, турбінний наконечник, алмазні бори, ретракційна нитка, силіконовий відбитковий матеріал (базова та коригуюча маси), альгінатний відбитковий матеріал, відбиткові ложки, скальпель, карпульний шприц, одноразові голки, анестетик.

4. Засоби індивідуального захисту: маска, рукавички, окуляри.

5. Оглядовий набір інструментів.

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент-практикант разом з керівником практики обговорюють етапи препарування зубів під металокерамічні мостоподібні протези та проводить анестезію в ділянці опорних зубів.

2. Студент проводить ретельне препарування зубів під металокерамічний мостоподібний протез з дотриманням усіх вимог та правил препарування. Після цього, за допомогою гладилки, вводить в зубоясенну боріздку ретракційну нитку в ділянці відпрепарованих зубів. Ретраційна нитка видаляється через 15 хвилин.

3. Студент підбирає відбиткову ложку, замішує базисну силіконову масу та знімає відбиток. За допомогою спеціального ножика або скальпеля вирізаються усі піднутрення у базисній масі.

4. Після цього замішується коригуюча силіконова маса, вноситься у відбиток з базисною масою, добре просушуються зуби і знімають остаточний відбиток. Через 5-7 хвилин відбиток виводиться з порожнини рота, студент разом з керівником практики оцінюють якість зняття відбитка. Потім знімають альгінатною масою допоміжний відбиток з протилежної щелепи, а також дентаблоку за допомогою базисної силіконової маси. Після цього відбитки та дентаблоку передаються в зуботехнічну лабораторію.

Практична навичка №13: «Фіксація цементом штучних коронок (пластмасових, металопластмасових, металокерамічних, штампованих або суцільнолитих металевих коронок)»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти (по можливості)

2. Фантом голови пацієнта з зубними рядами

3. Установка стоматологічна

4. Фіксаційний цемент, спирт 96%, вата, ватні валики, штучна коронка.

5. Засоби індивідуального захисту: маска, рукавички, окуляри.

6. Оглядовий набір інструментів

Етапи виконання практичної навички:

1. Підготовка штучної коронки до відпрепарованої кукси зуба та ротової порожнини до цементування.

Студент проводить дезінфекцію та знежирення коронки змоченою у спирті ватною кулькою, проводить ізоляцію препарованого зуба від слини за

допомогою ватних валиків, проводить очистку кукси препарованого зуба змоченою у перекисі водню 5% ватною кулькою, а потім спиртом.

2. Вибір і замішування фіксаційного цементу.

Студент правильно обирає фіксаційний цемент та інструмент для його замішування, накладає на поверхню скельця для замішування порошок та рідину у правильній пропорції (2:1), демонструє механізм замішування відповідного фіксаційного цементу до однорідної консистенції з дотриманням відведеного часу.

3. Фіксація штучної коронки на відпрепарованому зубі. Студент заповнює замішаним рідким цементом на 1/3 частину штучної коронки, пустером сушить відпрепарований зуб і фіксує коронку на зубі, пацієнт закриває рот до повного змикання всіх зубів. Через 5-7 хвилин після остаточного затвердіння цементу, студент очищує залишки фіксаційного матеріалу та дає можливість пацієнтові сполоснути водою порожнину рота.

Практична навичка №14: «Фіксація мостоподібних протезів»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти (по можливості)
2. Фантом голови пацієнта із зубними рядами
3. Установка стоматологічна
4. Мостоподібні протези (металокерамічні або паяні), фіксаційний цемент, спирт, вата та ватні валики
5. Засоби індивідуального захисту: маска, рукавички, окуляри
6. Оглядовий набір інструментів

Етапи виконання практичної навички:

1. Припасовка мостоподібного протеза в порожнині рота, підготовка до цементування. Студент проводить дезінфекцію та знежирення опорних коронок ватною кулькою змоченою спиртом і проводить ізоляцію опорних зубів і протезного ложа від слини за допомогою ватних валиків, а також очистку відпрепарованих зубів ватною кулькою змоченою перекисом водню, а потім спиртом.

2. Вибір і замішування фіксаційного цементу.

Студент правильно обирає фіксаційний цемент та інструментарій для його замішування: порошок і кілька крапель рідини у правильній пропорції (2:1), демонструє механізм замішування цементу до однорідної консистенції з дотриманням відведеного часу.

3. Фіксація мостоподібного протеза в порожнині рота. Студент заповнює замішаним рідким цементом на 1/3 частини опорних коронок, сушить

пустером відпрепаровані зуби та фіксує мостоподібний протез на опорних зубах, до повного змикання у сіх зубів при закривання рота пацієнтом. Через 5-7 хвилин після остаточного затвердіння цементу, студент ретельно очищує мостоподібний протез від залишків цементу і дає можливість пацієнтові сполоснути водою порожнину рота.

Практична навичка №15: «Виготовлення часткових знімних протезів»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти
2. Установка стоматологічна
3. Оклюдатор з гіпсовими моделями та восковими репродукціями зі штучними зубами часткових знімних пластикових протезів
4. Засоби індивідуального захисту: маска, рукавички, окуляри
5. Оглядовий набір інструментів
6. Спиртівка, шпатель для воску
7. Крампонні щипці, фрези, бори, полірувальні гумки, пріймий наконечник, копірка стоматологічна.

Етапи виконання практичної навички:

а) «Перевірка постановки штучних зубів на воску в порожнині рота»

1) Припасовка воскових шаблонів з зубами в порожнині рота пацієнта.

Студент бере воскові шаблони з зубами, вводить в порожнину рота і просить пацієнта зімкнути зуби. Після цього, студент оглядає щільність прикусу на природніх і штучних зубах, а також форму та колір пластмасових або композитних зубів. За допомогою дзеркала дає можливість пацієнту оглянути своє майбутні протези на воску.

2. виправлення всіх недоліків постановки штучних зубів на воску.

При наявності деяких недоліків в постановці штучних зубів, студент має можливість за допомогою спиртівки та шпателя для воску розігріти воскову репродукцію і провести необхідну корекцію постановки штучних зубів.

3. Завершення примірки протезів на воску в порожнині рота.

Після виправлення всіх недоліків постановки зубів (при їх наявності) студент узгоджує з пацієнтом всі його побажання та термін наступного прийому в ортопеда-стоматолога. Потім оклюдатор з моделями та восковими репродукціями передається в зуботехнічну лабораторію.

Етапи виконання практичної навички:

б) «Припасування та накладання часткового знімного протеза»

1. Студент-практикант під керівництвом безпосередньо керівника виробничої практики проводить припасування часткових знімних протезів в порожнині рота пацієнтів

2. Студент-практикант під керівництвом безпосередньо керівника виробничої практики проводить здачу часткових знімних протезів в порожнині рота пацієнта.
3. При необхідності студент використовує клямпові щипці для допасовування кламерів до опорних зубів, а також фрези чи полірувальні гумки під час припасування пластмасового базиса протеза до протезного ложа.
4. За допомогою артикуляційного паперу студент-практикант перевіряє контакти на штучних зубах і при підвищенні прикусу за допомогою шаровидного бору знімає місця супраконтактів.
5. Після цього студент надає рекомендації пацієнтам, як доглядати за частковим знімним протезом

Практична навичка №16 «Виготовлення бюгельного протеза»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнт
2. Металеві перфоровані відбиткові ложки
3. Стоматологічна установка
4. Турбінний наконечник і алмазні бори
5. Засоби індивідуального захисту: маска, рукавички, окуляри
6. Оглядовий набір інструментів
7. Альгінатний відбитковий матеріал, силіконовий відбитковий матеріал
8. Копіювальний стоматологічний папір

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент-практикант разом з безпосереднім керівником практики планують конструкцію бюгельного протеза та види опорно-утримуючих кламерів на опорних зубах у пацієнта з частковими дефектами зубних рядів.
2. За допомогою алмазного шаровидного бора та турбінного наконечника на жувкальних поверхнях бокових зубів роблять місця в межах емалі для оклюзійних накладок опорно-утримуючих кламерів.
3. За допомогою альгінатної відбиткової маси і підібраних перфорованих ложок студент знімає робочі відбитки а також дентаблоки за допомогою базисної силіконової маси. Після оцінки якості зняття відбитків, вони разом з дентаблоками передаються в зуботехнічну лабораторію.
4. Після виготовлення зубним техніком металевого каркаса бюгельного протеза і постановки штучних зубів на воску, студент проводить примірку в порожнині рота пацієнта і усуває недоліки, при їх наявності. Далі робота повертається зубному техніку.

5. Після остаточного виготовлення бюгельного протеза студент-практикант проводить здачу протеза пацієнтові і при необхідності за допомогою копірки проводиться корекція прикусу. Студент разом з керівником практики дають рекомендації пацієнтові щодо користування бюгельним протезом.

Практична навичка №17: «Виготовлення індивідуальних ложок»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти
2. Установка стоматологічна
3. Відбиткові стандартні ложки, альгінатні відбиткові матеріали
4. Прямий наконечник, фрези, бори
5. Засоби індивідуального захисту:маски, рукавички, окуляри
6. Оглядовий набір інструментів

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент-практикант знімає анатомічний відбиток альгінатною масою і відразу передає в зуботехнічну лабораторію для виготовлення індивідуальної ложки.
2. Зубний технік протягом 1 години виготовляє з самотвердіючої пластмаси або з термопластмаси індивідуальну ложку та передає її в клініку ортопедичної стоматології.
3. Студент-практикант під керівництвом безпосереднього керівника практики припасовує індивідуальну ложку в порожнині рота пацієнта (при необхідності використовує прямий наконечник, фрези та бори)

Практична навичка №18: «Зняття функціонального відбитка»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти
2. Установка стоматологічна
3. Гіпсова модель з індивідуальною ложкою
4. Силіконова коригуюча відбиткова маса, скельце та шпатель для замішування відбиткової маси.
- 5 Термопластична маса «Ортокор»,ножиці , колба з гарячою водою
6. Засоби індивідуального захисту:маски, рукавички, окуляри
7. Оглядовий набір інструментів

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент-практикант під керівництвом безпосередньо керівника практики проводить припасування індивідуальної відбиткової ложки на беззубій щелепі (при необхідності вкорочує за допомогою прямого наконечника та фрез

2. Після припасування ложки студент проводить функціональні проби за Гербстом в порожнині рота хворого, вкорочує в необхідних місцях, якщо ложка скидається під час кожної з функціональних проб.
3. Після закінчення проведення функціональних проб за Гербстом, студент ножицями нарізає полоски термопластичної маси «Ортокор», розмягчує їх в гарячій воді, обклеює краї ложки цією масою та ще раз проводить функціональні проби в порожнині рота хворого. Індивідуальна ложка повинна добре триматись на беззубій щелепі та не скидатись під час проведення функціональних проб.
4. Після цього студент замішує коригуючи силіконову масу, накладає на індивідуальну ложку та знімає функціональний відбиток з беззубої щелепи, через 5-7 хвилин функціональний відбиток виводиться з порожнини рота та пацієнт ополіскує порожнину рота холодною водою. Функціональний відбиток передається в зуботехнічну лабораторію.

Практична навичка №19: «Виготовлення повних знімних протезів»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнт
2. Установка стоматологічна
3. Засоби індивідуального захисту:маски, рукавички, окуляри
4. Оклюдатор з постановкою штучних зубів на воску, спиртівка, шпатель для воску, базисний віск
5. Оглядовий набір інструментів

а) «Перевірка постановки штучних зубів на воску в порожнині рота»

Етапи виконання практичної навички:

- 1.Студент знімає воскові репродукції зі штучними зубами з гіпсових моделей в оклюдаторі, охолоджує їх в холодній воді та вводить в порожнину рота пацієнта. Пацієнт закриває рот і змикає зуби.
2. Студент дає пацієнтові дзеркальце і разом з пацієнтом оглядають воскові репродукції майбутніх повних протезів. Звертають увагу на форму, колір встановлених штучних зубів, а також щільність прикусу в пацієнта.
3. Якщо є недоліки або зауваження в хворого, то студент разом з керівником практики в ортопедичному відділенні їх виправляють, застосовуючи спиртівку та шпатель для воску (При виробничій необхідності можна повернути роботу до зубного техника для перепостановки штучних зубів).
4. Після цього студент виймає воскові репродукції зі штучними зубами, охолоджує їх під проточною водою і ставить на гіпсові моделі в оклюдатор і передає в зуботехнічну лабораторію. Пацієнт ополіскує порожнину рота

ХОЛОДНОЮ ВОДОЮ.

б) «Припасовка та накладання повного знімного протеза»

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент-практикант бере повний знімний протез, змочує його водою та вводить в порожнину рота і одягає на щелепу (верхню або нижню)
2. Виготовлені протези повинні добре фіксуватися на беззубих щелепах в порожнині рота, не спадати під час розмови або при контакті з зубами-антагоністами.
3. При підвищенні прикусу застосовуємо артикуляційний папір в цих ділянках, визначаємо супраконтакти та коригуємо їх шаровидним бором до рівномірного щільного контакту всіх штучних зубів.
4. При необхідності можна застосовувати фіксаційний крем «Корега», студент дає рекомендації пацієнтові, щодо користування цим кремом.
5. Після фіксації пластинкових протезів в порожнині рота студент роз'яснює хворому, як користуватися цим протезом, правила гігієни та терміни корекції протезом. Всі етапи практичної навички студент-практикант виконує під керівництвом безпосереднього керівника практики.

Практична навичка №20: «Визначення центральної оклюзії при частковій втраті зубів»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнти (по можливості)
2. Фантом голови пацієнта з частковими дефектами зубних рядів
3. Віск базисний, воскові валики (шаблони), шпатель для розігрівання воску, лінійка для визначення висоти прикусу, спиртівка
4. Установка стоматологічна
5. Засоби індивідуального захисту: рукавички, маска, окуляри
6. Оглядовий набір інструментів

Етапи виконання практичної навички:

а) При фіксованій центральній оклюзії.

- 1) При фіксованій центральній оклюзії на природніх зубах проводимо припасування воскових шаблонів в порожнині рота. Спочатку припасовуємо восковий валик на верхній щелепі, потім припасовуємо- на нижній щелепі.
- 2) Шпателем для воску розігріваємо воскові валики, вносимо в порожнину рота і просимо пацієнта зімкнути до контакту природніх зубів і воскових валиків.
- 3) Наносимо центральну лінію, лінію усмішки та лінію ікол за допомогою шпателя для воску (при наявності дефектів зубних рядів у центральній ділянці)

4) Виводимо воскові валики в стані центральної оклюзії з порожнини рота та разом з гіпсовими моделями передаємо їх зубному техніку.

Етапи виконання практичної навички:

б) При нефіксованій центральній оклюзії

- 1) При нефіксованій центральній оклюзії проводимо припасування воскових шаблонів в порожнині рота. За допомогою лінійки визначаємо стан фізіологічного спокою. Припасовуємо восковий валик для верхньої щелепи, а потім восковий валик для нижньої щелепи.
- 2) Наносимо насічки поперечні на верхній валик і розігріваємо шпателем нижній валик, вносимо в порожнину рота розігріті валики і просимо пацієнта зімкнути рот на 2мм менше, ніж висота стану фізіологічного спокою.
- 3) Наносимо на верхній валик центральну лінію та лінію ікол і усмішки. Після цього виводимо зафіксовані воскові валики з порожнини рота.
- 4) Передаємо гіпсові моделі та зафіксовані воскові валики в зуботехнічну лабораторію.

Етапи виконання практичної навички:

в) При повній втраті зубів

1. Студент-практикант наносить хімічним олівцем точки на носі і середині підборіддя та проводить невимушену бесіду з пацієнтом. На паузі, коли пацієнт хоче ковтнути слину лінійкою, студент-парктикант вимірює лінійкою та заміряє стан фізіологічного спокою при легко зімкнутих губах і записує дані на листочку. Висота прикусу буде на 2-3 мм від висоти стану фізіологічного спокою.
2. Потім студент бере верхній восковий шаблон і припасовує його на верхній щелепі так, щоб він виступав з-під верхньої губи на 2-3 мм і не випирав у фронтальній ділянці. Для цього використовуються спиртівка, віск базисний і шпатель для воску.
3. Після цього студент проводить припасовку нижнього воскового валика до верхнього і припасовує його до висоти фізіологічного спокою, яка була визначена на першому етапі.
4. Студент наносить шпателем для воску поперечні насічки на верхній валик, а нижній валик розігріває шпателем, нагрітим на спиртівці.
5. Студент вносить воскові валики в порожнину рота і просить пацієнта зімкнути рот до висоти на 2-3 мм менше, ніж зафіксована висота стану фізіологічного спокою.
6. Після того студент наносить на валики шпателем центральну лінію, лінію усмішки та лінію ікол. Потім склеєні воскові валики виводяться з порожнини

рота і разом з гіпсовими моделями передаються в зуботехнічну лабораторію. Пацієнт ополіскує порожнину рота холодною водою. Всі етапи практичної навички студент-практикант виконує під керівництвом безпосереднього керівника практики.

Практична навичка №21: «Корекція знімних пластинкових протезів»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнт
2. Установка стоматологічна
3. Засоби індивідуального захисту:маски, рукавички, окуляри
4. Оглядовий набір інструментів
5. Хімічний олівець, копірка стоматологічна, прямий наконечник, фрези і бори, гумки полірувальні

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент-практикант разом з безпосереднім керівником практики оглядають порожнину рота пацієнта, який користувався знімними протезами
2. Хімічним олівцем відмічають місця пошкодження слизової оболонки або механічні ураження перехідної складки задовгими краями знімних протезів.
3. Студент фрезами вкорочує краї протезів, а бором вибирає точково місця в протезі, що давлять на слизову оболонку під протезом. Потім полірувальними гумками загладжують механічно оброблені частини протеза. Безпосередній керівник практики перевіряє якість корекції протеза, яку провів студент-практикант
4. Після корекції протеза студент проводить профілактичну бесіду з пацієнтом, а також повідомляє, що при потребі пацієнт може повторно звернутися у відділення ортопедичної стоматології для корекції протеза.

Практична навичка №22: «Зняття штучних коронок і мостоподібних протезів»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнт
2. Установка стоматологічна
3. Засоби індивідуального захисту:маски, рукавички, окуляри
4. Оглядовий набір інструментів
5. Турбінний наконечник, алмазні та твердосплавні бори.
6. Інструмент для розвертання країв коронок
7. Апарат для знімання коронок (апарат Коппа)
8. Карпульний шприц, голки, анестетики.

а) «Зняття штучних коронок»

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент-практикант проводить інфільтраційну анестезію в ділянці зуба із штучною коронкою, яку необхідно зняти або переробити на нову коронку.
2. Через 7-10 хвилин після проведеної анестезії студент за допомогою турбінного наконечника з водяним охолодженням і тонких циліндричних алмазних борів розрізає штучну коронку з вестибулярної поверхні від шийки зуба до середини жувальної поверхні. При цьому студент звертає особливу увагу на те, щоб не травмувати ясна, щоку або язик пацієнта.
3. Після закінчення розрізання коронки студент спеціальним інструментом обережно розвертає розрізані краї коронки, щоби не порізати щоку або язик пацієнта.
4. Після цього студент бере апарат Коппа та акуратно збиває розрізану коронку з культу зуба.
5. Потім алмазним бором студент загладжує гострі краї відпрепарованого зуба та знімає залишки фіксаційного цементу. Після завершення маніпуляції пацієнт добре виполіскує порожнину рота холодною водою.

б) «Зняття мостоподібних протезів»

1. Студент-практикант проводить інфільтраційну анестезію в ділянці мостоподібного протеза, який необхідно зняти.
2. Через 7-10 хвилин після проведеної анестезії студент за допомогою турбінного наконечника з водяним охолодженням розрізає опорні коронки мостоподібного протеза з вестибулярної поверхні від шийки зуба до середини жувальної поверхні. При цьому студент звертає увагу, щоб не травмувати десну, щоку або язик ортопедичного хворого.
3. Після закінчення розрізання штучних коронок студент спеціальним інструментом обережно розвертає краї коронки, щоб не порізати щоку або язик пацієнта.
4. Після цього студент бере апарат Коппа та акуратно збиває мостоподібний протез з опорних зубів.
5. Потім алмазним бором загладжує гострі краї відпрепарованих зубів та знімає залишки фіксаційного цементу. Після завершення маніпуляції пацієнт добре виполіскує порожнину рота холодною водою.

Практична навичка №23: «Проведення бесід з пацієнтами по профілактиці захворювань на коронавірус COVID-19»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнт
2. Буклети по профілактиці захисту від вірусних захворювань COVID-19

Етапи виконання практичної навички:

Студент-практикант разом з безпосереднім керівником практики обов'язково проводить бесіду з хворим на першому прийомі в ортопеда-стоматолога, як захистити себе від вірусних інфекцій COVID-19. Під час бесіди з пацієнтом студент наголошує на правилах, які повинен дотримуватися кожен громадянин України з метою профілактики захворювань COVID-19:

1. Правила гігієни рук :часто мити руки з милом протягом 20-30 секунд та після цього обробляти руки антисептичним засобом.
2. Правильне носіння захисної маски (медичну маску обов'язково надягати кольоровою стороною назовні та закривати нею ніс та ротову порожнину).
3. Дезінфекція особистих речей (обробляти салфетками з дезінфікуючими засобами мобільні телефони, комп'ютери, столи, окуляри, сумки, дверні ручки)
4. Заборона вживати сирими м'ясні продукти (обов'язково термічно обробляти сире м'ясо, м'ясні субпродукти та яйця)
5. Правила етикету (під час кашлю та чхання прикривати рот і ніс серветкою або згином ліктя, після цього обов'язково треба помити руки з милом)
6. Дотримання особистого простору (потрібно уникати натовпу людей, тримати дистанцію на відстані 1-2 метра від інших людей і старатися уникати людей, які кашляють і чхають)
7. Уникання дотиків до свого обличчя (пацієнт не повинен торкатися брудними руками своїх очей, носа та порожнини рота).
8. Зміцнення власного імунітету (пацієнт повинен мати повноцінне харчування, здоровий сон, прогулянки на свіжому повітрі, помірні фізичні навантаження та підтримка нормального водного балансу власного організму.

Практична навичка №24: «Присутність на операціях з імплантації»

Матеріальне забезпечення:

1. Пацієнт
2. Імплантанти
3. Апаратура та інструменти для встановлення імплантантів
4. Ортопедичні конструкції, які виготовляються пацієнтам після проведеної імплантації

Етапи виконання практичної навички:

1. Студент-практикант разом з безпосереднім керівником практики може бути присутнім в хірургічному відділенні на операції, де проводиться перший етап імплантації - встановлення імплантантів.
2. Студент-практикант разом з безпосереднім керівником практики може

бути присутнім в ортопедичному відділенні, де проводиться протезування імплантологічних хворих.

3. Студент може асистувати стоматологу-ортопеду під час проведення етапів протезування імплантологічних пацієнтів.

4. Студент повинен теоретично засвоїти всі етапи проведення імплантації та всі інші етапи протезування у пацієнтів з імплантатами.

5. Студент повинен знати всі види незнімних і знімних ортопедичних конструкцій, які застосовуються пацієнтам після проведення імплантації.

Оцінювання виконання практичних навичок і виконаних студентами на поточному контролі:

5 балів - отримує студент, який усно чи письмово виклав запропоновану маніпуляцію та ґрунтовно описав її на достатньо високому теоретичному рівні, а також продемонстрував засвоєння практичної навички у повному обсязі.

4 балів - отримує студент, який усно чи письмово виклав запропоновану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки. Обсяг продемонстрованої практичної навички був достатнім.

3 бали - отримує студент, який усно чи письмово виклав запропоновану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки. Студент може продемонструвати практичну навичку лише на найпростішому рівні.

Навичка вважається не зарахованою, якщо студент усно чи письмово не виклав запропоновану маніпуляцію та/або не надав їй достатній теоретичний опис. Студент не засвоїв практичну навичку в процесі виробничої практики. Керівник від бази практики щоденно аналізує та здійснює контроль роботи студентів у відділеннях (студент не повинен мати пропусків), якість ведення щоденника, якість оволодіння практичними навичками визначеними переліком, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря.

Перед демонстрацією вміння чи практичної навички студент детально описує та показує на робочих моделях методика її проведення безпосередньому керівнику від бази практики. Після опису маніпуляції та

інформування пацієнта, студент може бути допущеним до її виконання в клініці під контролем керівника протягом виробничої практики. На закінчення практики при написанні характеристики на студента-практиканта слід відображати такі показники: рівень теоретичної підготовки, оволодіння практичними навичками, знання рецептури, дотримання основ деонтології та етики, ставлення студента до оволодіння практичними навичками.